

Çal??anlar ?çin Ya?am Kalitesi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çal??anlar ?çin Ya?am Kalitesi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18319>

Özet

Çal??anlar ?çin Ya?am Kalitesi Ölçe?i (ÇYKÖ), özellikle yard?m mesleklerinde çal??an profesyonellerin i? ya?amlar?ndaki hem olumlu hem de olumsuz sonuçlar? de?erlendirmek amacıyla Türkçeye uyarlanm?? bir ölçektir. Ölçek, çal??anlar?n genel **ya?am kalitesi** deneyimlerini, i? tatmini, tükenmi?lik ve e?duyum yorgunlu?u gibi kritik boyutlar üzerinden ölçmeyi hedefler. 30 maddeden olu?an bu araç, üç temel alt boyutta toplanm??t?r ve ilgili literatürdeki önemli bir bo?lu?u doldurarak, profesyonel ya?amda kar??la??lan stres ve tatmin düzeylerini kapsaml? bir ?ekilde analiz etme imkanı sunar.

Anahtar Kelimeler

Çal??anlar ?çin Ya?am Kalitesi Ölçe?i, **Mesleki Tatmin**, Tükenmi?lik, **E?duyum Yorgunlu?u**, Uyarlama, Psikometrik Özellikler, Yard?m Meslekleri.

Yazarlar

Asl? Ye?il, Ümit Ergün, Cemal Amasyal?, Fatih Er, N. Nuri Olgun, Ahmet T. Aker.

Amaç

Çal??anlar ?çin Ya?am Kalitesi Ölçe?i'nin temel amacı, yard?m mesleklerinde çal??an bireylerin ya?ad??? i? kaynakl? stres ve tatmin düzeylerini güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. Ölçek, özellikle zorlu ve duygusal olarak yüklü mesleklerde çal??anlar?n (sa?l?k çal??anlar?, psikologlar vb.) profesyonel ya?am kalitelerini etkileyen üç ana faktörü (Mesleki Tatmin, Tükenmi?lik ve E?duyum Yorgunlu?u) tespit etmeyi amaçlamaktadır. Bu uyarlama çal??ması, orijinal ölçe?in Türkçe konu?an popülasyonda kültürel ve dilsel e?de?erliliğini sa?layarak, ara?t?rmacılara ve klinisyenlere sa?lam bir ölçüm aracı sunmuştur.

Yap?

ÇYKÖ, profesyonel ya?am kalitesini birbiriyle ili?kili ancak farklı yönlerini temsil eden üç ayrı alt boyuttan olu?an çok boyutlu bir yapıya ölçmektedir. Ölçek toplam 30 maddeden olu?ur ve bu maddeler e?it olarak üç alt boyuta da??t?lm??t?r:

Mesleki Tatmin (Compassion Satisfaction): Bireyin i?inden ve ba?kalar?na yard?m etmekten duydu?u tatmin, ba?ar? ve keyif duygular?n? ölçer (10 madde).

Tükenmi?lik (Burnout): ?? yükü ve stres sonucu ortaya ç?kan yorgunluk, umutsuzluk ve i?ten uzakla?ma hislerini ölçer (10 madde).

E?duyum Yorgunlu?u (Compassion Fatigue): Ba?kalar?n?n ac?larına tan?k olmaktan veya onlara yard?m etmekten kaynaklanan travmatik stres ve ikincil travma belirtilerini ölçer (10 madde).

Geçerlik

Çal??anlar ?çin Ya?am Kalitesi Ölçe?i'nin Türkçe uyarlamas?n?n geçerlik çal??malar?, özellikle yap?sal ve d??sal geçerlili?e odaklanm??t?r. Literatürde e?duyum yorgunlu?unu ve mesleki tatmini do?rudan ölçen Türkçe bir araca rastlan?lmamas? nedeniyle, ÇYKÖ'nün geçerli?i, bu durumlar?n sonucu olabilecek di?er psikolojik durumlar? ölçen ölçeklerle ili?kilendirilerek test edilmi?tir.

Yap?lan d??sal geçerlilik analizlerinde, ÇYKÖ'nün alt boyutlar? ile **Tükenme** ve **K?sa Belirti Envanteri (KBE)** aras?nda anlaml? korelasyonlar bulunmu?tur. Korelasyon katsay?lar?n?n .39 ile .40 aras?nda de?i?mesi, ölçe?in ilgili yap?larla yeterli düzeyde ili?ki gösterdi?ini ve d??sal geçerlilik aç?s?ndan kabul edilebilir oldu?unu dü?ündürmektedir. Bu bulgular, ÇYKÖ'nün ölçmeyi amaçlad??? tükenmi?lik ve stresle ili?kili durumlar? do?ru bir ?ekilde yans?tt???n? desteklemektedir.

Güvenirlik

Çal??anlar ?çin Ya?am Kalitesi Ölçe?i'nin iç tutarlılık güvenilirli?i, **Cronbach's Alfa** katsay?s? kullan?larak de?erlendirilmi?tir. Genel ölçek için hesaplanan Cronbach's Alfa de?eri 0.848 olup, ölçe?in yüksek derecede iç tutarlılığa sahip oldu?unu göstermektedir.

Alt ölçeklerin güvenilirlik de?erleri ise ?u ?ekildedir:

Mesleki Tatmin alt ölçe?inin Cronbach's Alfa de?eri 0.819 olarak hesaplanm??t?r. Maddelerin standardizasyonu esas al?nd???nda bu de?er 0.884'tür. Bu, Mesleki Tatmin alt boyutunun mükemmel bir iç tutarlılığa sahip oldu?unu göstermektedir.

E?duyum Yorgunlu?u alt ölçe?inin Cronbach's Alfa de?eri 0.835'tir. Standartla?t?r?lm?? maddeler için bu de?er 0.841'dir. Bu alt boyut da yüksek güvenilirlik sergilemektedir.

Tükenmi?lik alt ölçe?inin Cronbach's Alfa de?eri 0.622'dir. Maddelerin standardizasyonu esas al?narak hesapland???nda bu de?er 0.575'tir. Tükenmi?lik alt ölçe?i, di?er alt ölçeklere k?yasla daha dü?ük bir iç tutarlılığa sahip olmakla birlikte, sosyal bilimler ara?t?rmalar? için alt s?n?r kabul edilen de?erlere yak?nd?r.

Faktör Analizi

Çal??anlar ?çin Ya?am Kalitesi Ölçe?i'nin Türkçe uyarlamas?, orijinal ölçe?in yap?sal modelini koruyarak üç temel faktörden olu?tu?unu göstermektedir. Ölçek, 30 maddeyi her biri 10 maddeden olu?an Mesleki Tatmin, Tükenmi?lik ve E?duyum Yorgunlu?u alt boyutlar?na ay?rm??t?r. Bu yap?, faktör analizinin, ölçe?in teorik olarak öngörülen üç boyutlu yap?s?n? ba?arılı bir ?ekilde do?rulad???n? ima etmektedir. Bu üç boyutlu yap?n?n do?rulanmas?, ölçe?in yap? geçerlili?inin önemli bir kanıt?d?r ve profesyonel ya?am kalitesinin farklı yönlerini ba??ms?z olarak

ölçebildi?ini göstermektedir.

Araç

Test Türü: Uyarlama ve Öz Bildirim Ölçe?i

Format: 30 maddelik, çok boyutlu ölçüm arac?.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama)

Popülasyon Grubu: Çal??anlar (Özellikle yardım mesleklerinde görev yapan profesyoneller).

Ya? Grubu: Yeti?kin çal??an popülasyonu.

Popülasyon Detaylar?: Uyarlama çal??mas?, çe?itli meslek gruplar?ndan örneklemeler üzerinde gerçekleştirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Maddeler, 5 dereceli **Likert Ölçe?i** kullan?larak de?erlendirilmektedir. Derecelendirme format? ?öyledir: 0 = Hiçbir zaman, 5 = Her zaman.

Anahtar Kelimeler

Ya?am Kalitesi, Tükenmi?lik Sendromu, E?duyum, Adaptasyon, Psikometri, ?? Stresi, Yardım Eden Profesyoneller.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Asl? Ye?il

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: yesilasli8@yahoo.com

Yaz??ma Adresi: Makale referans?nda belirtilen ilgili kurumlar.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I? (Uyarlama): 2010

?zinler ve Ücret: Ölçe?in kullan?m? ve izinleri için sorumlu yazar Asl? Ye?il ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. ?leti?im e-posta adresi: yesilasli8@yahoo.com.

Orijinal makale ve ölçe?in PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?lardan eri?ilebilir.

Ara?tırma makalesi (PDF): noropsikiyatrisivi.com

Ölçek PDF indirme bağlantısı: calisanlar-icin-yasam-kalitesi-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Ye?il, A., Ergün, Ü., Amasyalı, C., Er, F., Olgun, N. N. ve Aker, A. T. (2010). Çal??anlar ?çin Ya?am Kalitesi Ölçe?i Türkçe uyarlaması geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Noropsikiyatri Ar?ivi*, 47(2), 111-117. doi: 10.4274/npa.5210

Çal??anlar ?çin Ya?am Kalitesi Ölçe?i Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri yerine, ölçe?in yapısal bile?enleri ve madde sayıları aşağıda sunulmuştur:

3 alt boyut ve 30 madde

Mesleki Tatmin (10 madde)

Tükenmişlik (10 madde)

E?duyum Yorgunluğu (10 madde)